

УДК 621.867.4/6

Л. С. Серілко, канд. техн. наук, доцент, Д. Л. Серілко канд. техн. наук
Національний університет водного господарства та природокористування, Україна

МАТЕМАТИЧНА МОДЕЛЬ РУХУ ЧАСТИНКИ СИПКОГО МАТЕРІАЛУ ПО ЖОЛОБУ ІНЕРЦІЙНОГО КОНВЕЄРА

L.S. Serilko, Ph.D., Assoc. Prof., D.L.Serilko Ph.D.

THE MATHEMATICAL MODEL OF LOOSE MATERIAL PARTICLE MOTION ON INERTIONAL CONVEYOR TROUGH

В різних галузях промисловості, таких як харчова, переробна, металургійна та інші широко використовуються інерційні конвеєри. Вони характеризуються високою стабільністю роботи, оскільки відносяться до машин з динамічною коливальною системою, оскільки амплітуда коливань жолоба в процесі роботи конвеєра є постійною.

Основним недоліком інерційних конвеєрів є наявність зворотнього ходу вантажу, що призводить до зменшення продуктивності цього транспортуючого засобу, а отже і до збільшення споживаної потужності.

Для подолання цього недоліку запропоновані нові конструкції інерційних конвеєрів [1,2], які забезпечують зменшення сили тертя між матеріалом, що транспортується і жолобом конвеєра в період, коли його швидкість відносно вантажу буде направлена в протилежний бік.

Схема одного із запропонованих пристроїв [1] зображена на на рис. 1.

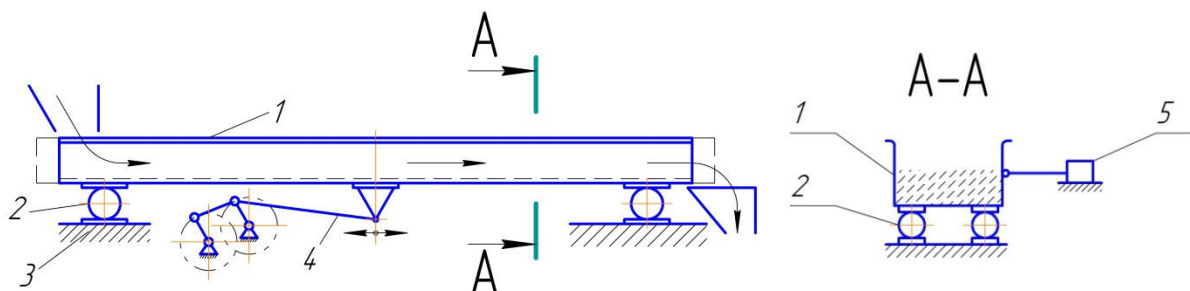

Рис. 1. Інерційний конвеєр

Інерційний конвеєр складається із жолоба 1, який встановлений на кульках 2, з можливістю рухатися як вздовж, так і поперек осі конвеєра по нерухомій основі 3, привода зворотньо-поступального руху 4, та вібратора 5 для здійснення поперечних коливань жолоба. Вібратор обладнано пультом керування, який на рисунках не зображено.

Інерційний конвеєр працює наступним чином. При русі жолоба 1 вправо за рахунок привода 4, вантаж, який знаходиться на жолобі починає рухатися разом із жолобом. В момент часу, коли швидкість жолоба досягне максимального значення, вмикається вібратор для здійснення поперечних коливань жолоба. Оскільки частота цих коливань набагато більша від частоти поздовжніх коливань жолоба, а сила тертя завжди направлена в протилежний бік від вектора відносної швидкості руху матеріалу по поверхні жолоба, то і сила тертя між матеріалом жолобом буде в більшості спрямована в поперечному напрямку, а отже в повздовжньому напрямку її значення буде мати мінімальну величину. Отже матеріал по інерції буде рухатися по поверхні жолоба доти, доки жолоб не почне рухатися в необхідному напрямку. В цей момент часу вібратор вимикається і цикл повторюється.

Розглянемо рух частинки сипкого матеріалу, яка знаходиться на поверхні жолоба інерційного конвеєра.

Жолоб рухається в горизонтальній площині вздовж осі конвеєра по закону $S_x = S(t)$ і поперек осі конвеєра по закону $S_y = A \sin \omega t$.

На частинку діють сила тяжіння $\vec{P}$, реакція поверхні $\vec{N}$, сила тертя $\vec{F}$ і сили інерції $\vec{\Phi}_x$, $\vec{\Phi}_y$.

$$\Phi_x = -m \ddot{S}_x;$$

$$\Phi_y = -m \ddot{S}_y = -mA\omega^2 \sin \omega t.$$

Оскільки сила тертя напрямлена в протилежний бік від вектора швидкості руху точки, то розкладемо її на дві складові F_x і F_y :

$$F_x = fN \frac{V_x}{\sqrt{V_x^2 + V_y^2}};$$

$$F_y = fN \frac{V_y}{\sqrt{V_x^2 + V_y^2}},$$

де $V_x = \dot{x}$ – проекція вектора швидкості частинки на вісь x , $V_y = \dot{y}$ – проекція вектора швидкості частинки на вісь y .

Закон руху частинки матеріалу S_x залежить від геометричних та кінематичних характеристик приводу інерційного конвеєра.

Диференціальні рівняння руху частинки сипкого матеріалу, в проекціях на осі x та y матимуть вигляд [3]:

$$\ddot{x} = -\ddot{S}_x - fg \frac{V_x}{\sqrt{V_x^2 + V_y^2}};$$

$$\ddot{y} = A\omega^2 \sin \omega t - fg \frac{V_y}{\sqrt{V_x^2 + V_y^2}}.$$

Розв'язуючи отриману систему рівнянь чисельним або наближеним методами [4] можна визначити швидкість руху, а отже продуктивність і споживану потужність інерційного конвеєра.

Література

1. Рішення № 15606/ЗУ/16 від 28.07.2016 про видачу деклараційного патенту на корисну модель. Інерційний конвеєр / Рогатинський Р.М., Серілко Л.С., Серілко Д.Л., Козачук Р.І. – № у 2016 02699; заявл. 18.03.16.

2. Рішення № 15534/ЗУ/16 від 28.07.2016 про видачу деклараційного патенту на корисну модель. Інерційний конвеєр для транспортування сипких матеріалів / Рогатинський Р.М., Серілко Л.С., Серілко Д.Л. – № у 2016 02703; заявл. 18.03.16.

3. Андронов В.В. Сухое трение в задачах механики / В.В. Андронов, В.Ф. Журавлев // НИЦ «Регулярная и хаотическая динамика», Институт компьютерных исследований. М.–Ижевск, 2010. – 184 с.

4. Вибрации в технике. Справочник в 6 томах. Т. 4. М.: Машиностроение, 1981. 510 с.